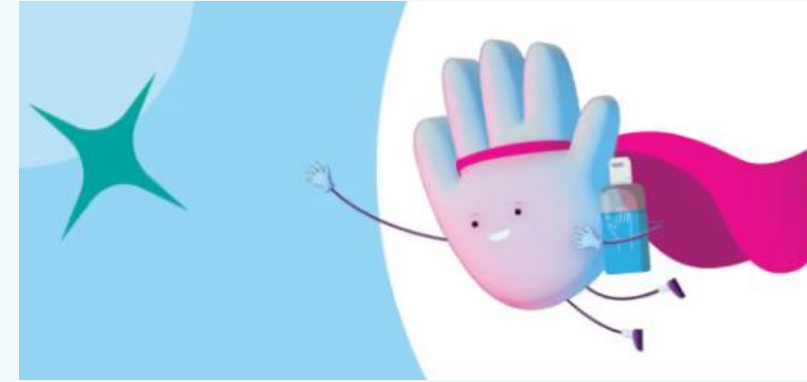

Schone handen, schoner resultaat

Mira netwerk

Ellen Van Geertsom - VITAZ

Inhoud

- Inleiding
- Basisvoorwaarden
- Handen wassen
- Handen ontsmetten
- Gebruik van handschoenen

Inleiding

Handhygiëne

Belang?

- Ter preventie van zorginfecties & verspreiden van micro-organismen
- Beschermen van kwetsbare bewoners
- Vermindering van antibioticaresistentie

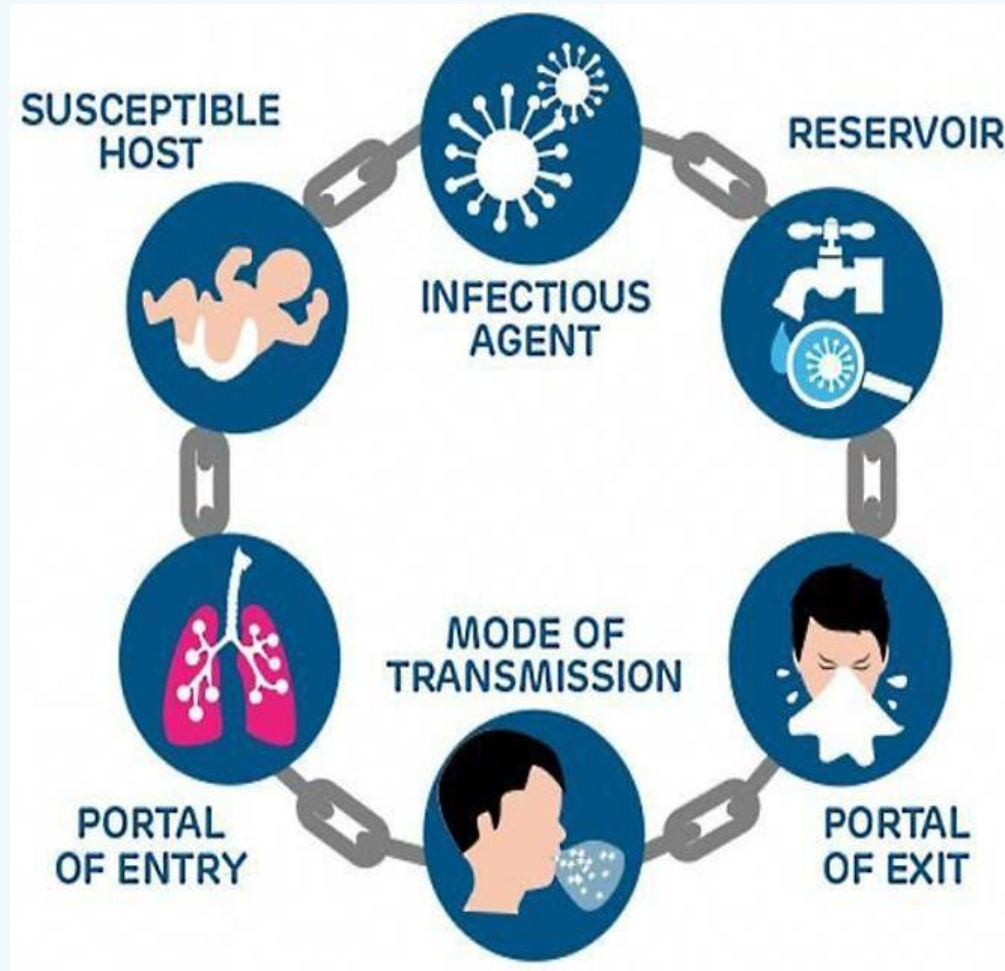

Zorginfectie?

- Infectie die een persoon oploopt
- tijdens de aan hem verleende zorg
- ongeacht waar de zorg plaatsvindt (ziekenhuis, thuis, woonzorgcentrum)

Infectieketen

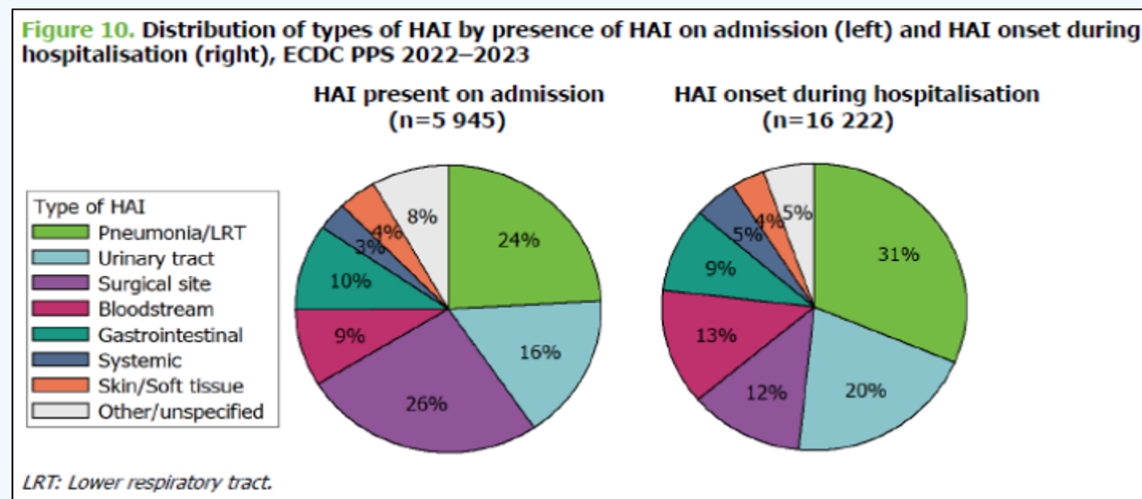
- Micro-organisme bv. virus, bacterie
- Reservoir bv. badkamer
- Uitgangspoort bv. hoesten
- Overdracht bv. handen
- Ingangspoort bv.
- Vastbare gastheer bv. bejaarde

=> Infectieketen doorbreken

Soorten infecties

- Luchtweginfecties
- Urineweginfecties
- Post operatieve wondinfecties
- Bloedvergiftiging

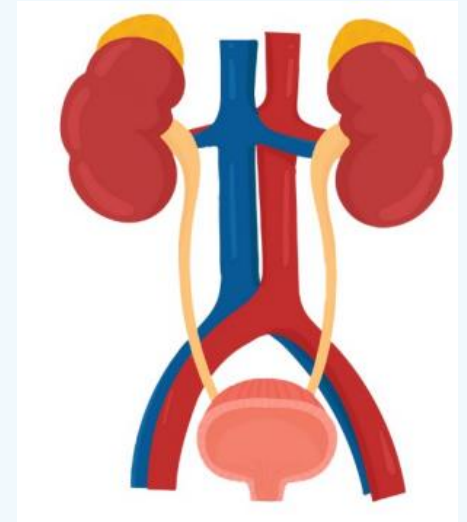
Bron: ECDC PPS of HA and antimicrobial use in European acute care hospitals 2022- 2023

Urineweginfectie

- Meest voorkomende infectie in WZC
- Meestal blaasontsteking

Aanpak = multidisciplinair

- Preventie
- Diagnostiek
- Behandeling
- Belang van goede handhygiëne

Nationale campagne WZC

- Preventieve aanpak
- Risico op overdracht van kiemen verminderen
- Nieuwe campagne:
 - [Campagne handhygiëne woonzorgcentra | Departement Zorg](#)
 - [Webinar campagne handhygiëne woonzorgcentra - 5 mei 2025](#)
 - [Presentatie Campagne handhygiëne woonzorgcentra - 5 mei 2025 ilcjea.pdf](#)

Goede handhygiëne bestaat uit:

- Basisvoorwaarden naleven
- Handsen wassen
- Handsen ontsmetten
- Gebruik van handschoenen

Basisvoorwaarden

Basisvoorwaarden = dresscode

Klaar voor je shift?

 Vlaanderen
is zorgzaam en gezond samenleven

- ✓ Kortgeknipte en propere nagels
- ✓ Geen kunstnagels of nagellak
- ✓ Korte mouwen
- ✓ Geen juwelen of polshorloges
- ✓ Afgedekte wondjes

Zoek de 4 fouten

Handen wassen

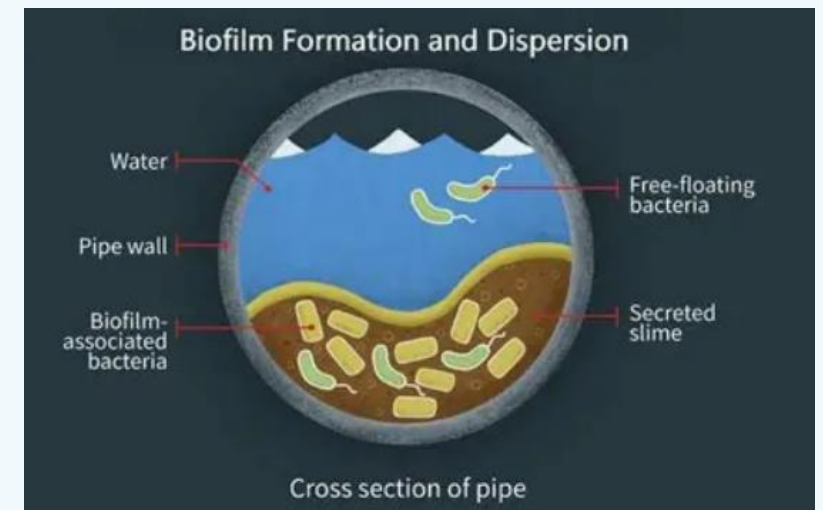
Benodigheden om handen te wassen?

- Wastafel met stromend water (handvrije bediening)
- Neutrale vloeibare zeep
 - Mild voor de huid en effectief voor het verwijderen van vuil en micro organismen
 - Zeepdispensers nooit bijvullen
 - Geen blok zeep gebruiken
- Papieren wegwerpdoekjes
 - Eenmalig gebruik
 - Geen luchthanddrogers

Aandachtspunten aan de wastafel

- Omgeving netjes houden en vrij van onnodige materialen
- Giet geen vloeistoffen in de wastafel -> biofilm in de afvoerleiding
- Probleem met biofilm?
 - Moeilijk te verwijderen
 - Verhoogd infectierisico
 - Resistentie

Indicaties handen wassen

- START
- STOP
- VUIL
- NAT

WAS JE HANDEN MET VLOEIBARE ZEEP:

- Aan het begin en einde van je dienst
- Vóór (de bereiding van) een maaltijd
- Na toiletgebruik
- Na hoesten, niezen of snuiten
- Bij (zichtbaar) vuile handen
- Na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliesen (ontsmet ook je handen nadat je ze gewassen hebt)

Bekijk hier het
instructiefilmpje

Techniek handen wassen

- 40-60 seconden
- Stromend water en vloeibare neutrale zeep
- Spoel de handen goed af
- Droog de handen af met een wegwerphanddoekje
- Sluit de kraan met het handdoekje zodat je handen niet opnieuw besmet raken

Handen ontsmetten

Benodigheden om handen te ontsmetten?

HANDALCOHOL:

- Effectief en gebruiksvriendelijk
- Snel en huidvriendelijke (glycerine)
- Zo dicht mogelijk bij het zorgpunt

- Voorwaarden
 - EN1500 norm
 - Alcoholpercentage (>70%)
 - Houdbaarheid

5 indicaties om je handen te ontsmetten

ONTSMET JE HANDEN MET HANDALCOHOLGEL:

- Vóór en na zorgcontact met een bewoner
- Vóór een zuivere of invasieve handeling
- Na contact met de directe omgeving van de bewoner
- Nadat je je handschoenen hebt uitgetrokken
- Nadat je je handen hebt gewassen na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliezen

Bekijk hier het
instructiefilmpje

Techniek handen ontsmetten

- Voldoende handalcohol en wrijven tot je handen droog zijn
- Niet nadrogen
- 20-30 seconden

AANDACHTSPUNTEN:

- Gebruik flacon met pomp
- Pomp van flacons niet hergebruiken
- Restjes van handalcohol niet samengieten

Wassen of ontsmetten of allebei?

Handen ontsmetten

- Gelinkt aan cliënt/zorg
- Effectiever, minder tijd, beter voor de handen

Handen wassen

- IK

Handen wassen en ontsmetten

- Bevuilde handen
- Bepaalde MO

Voordelen handen ontsmetten vs handen wassen

- Eenvoudig
- Snelle uitvoering
- Grotere microbiologische werkzaamheid dan water en zeep
- Betere huidtolerantie
- Betere toegankelijkheid

Gebruik van handschoenen

Waarom handschoenen dragen?

DUBBELE FUNCTIE:

- beschermen de medewerker tegen besmetting met micro-organismen van de bewoner
- beschermen de bewoner door overdracht van micro-organismen van de ene naar de andere persoon te voorkomen
- beschermen tegen inwerking van reinigingsproducten

Wanneer handschoenen dragen?

- Bij kans op contact met:
 - Lichaamsvochten, bloed of slijmvliezen
 - Voorwerpen bevuild met lichaamsvochten
- Zorgcontact met een bewoner die drager is van een resistente bacterie

Risico! Vals gevoel van veiligheid, overmatig gebruik, slechte handhygiëne

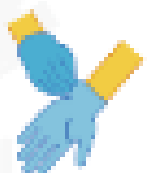
Wanneer handschoenen verwijderen?

- Na gebruik in een bewonerskamer
- Bij overgang van een vuile naar een propere zone
- Na contact met voorwerpen bevuild met lichaamsvochten of bloed

Handschoenen uittrekken

Je handschoenen correct uittrekken doe je in volgende stappen.

Neem de buitenkant van de handschoen bij de pols vast zonder daarbij de huid te raken.

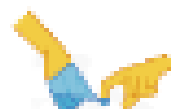
Trek de handschoen binnenstebuiten uit.

Vouw de handschoen tot een bal op en hou hem in de andere (gehandschoende) hand vast.

Schuif de (wijs)vinger onder de rand van de nog aanwezige handschoen (binnenzijde).

Wikkel af vanuit de binnenzijde.

Maak van de handschoen een zak voor beide handschoenen.

Werp de handschoenen in een daarvoor bestemde afvalzak.

Direct na uittrekken van de handschoenen, handen ontsmetten.

Ons instructiefilmpje (onder de e-tool) toont je hoe je je handschoenen correct uittrekt.

Handschoengebruik: Do's-and-don'ts

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

WEL:

Draag altijd de correcte maat handschoenen.
Niet te groot, niet te klein.

Zorg dat je handen goed droog zijn als je handschoenen aantrekt.
Hierdoor kan je ze gemakkelijk aandoen en voorkom je huidirritaties.

Trek je handschoenen direct uit na de handeling waarvoor je ze hebt aangedaan en voer handhygiëne uit.

Wissel zeker je handschoenen tussen twee bewoners. Je wil vermijden dat je eventuele ziektekiemen van de ene bewoner naar de andere bewoner overbrengt.

NIET:

Ontsmet je handschoenen niet. De alcoholgel kan de handschoenen aantasten, zodat ze hun beschermende functie verliezen en zelfs sneller stuk gaan.

Draag geen twee paar handschoenen over elkaar. Het uitdoen van handschoenen is een indicatie voor het uitvoeren van handhygiëne. Dit is niet mogelijk als er nog een tweede paar handschoenen wordt gedragen.

Vermijd overmatig gebruik van handschoenen. Bij goed gebruik verklein je de kans op het overdragen van ziektekiemen. Gebruik enkel handschoenen wanneer nodig volgens de indicaties.

Vermijd tijdens het dragen van handschoenen contact met je gezicht, kleding of andere persoonlijke beschermingsmiddelen en materialen. Denk bijvoorbeeld aan telefoons, deurknoppen, toetsenborden, ...

Gek Gebruik Handschoenen

Handschoenen in de verkeerde maat dragen (te groot of te klein)

Handschoenen niet aantrekken, terwijl dat wel noodzakelijk is

2 paar handschoenen over elkaar dragen

Met handschoenen aan handen wassen of desinfecteren

Werkzaamheden vervolgen met kapotte of verontreinigde handschoenen

Sieraden, nagellak, kunstnagels of brace dragen onder de handschoenen

Met handschoenen aan het gezicht, kleding of persoonlijke beschermingsmiddelen aanraken

Te lang en op onnodige momenten handschoenen dragen, zoals:

- a. op de gang
- b. in de lift
- c. tijdens het uitdelen van eten en drinken
- d. bij het vaccineren
- e. iets uit een kast pakken
- f. tijdens niet zichtbaar verontreinigd beddengoed verwisselen
- g. bij niet-patiënt/cliëntgebonden werkzaamheden
- h. bij het opnemen van de telefoon/aanraken van tablet
- i. in de kleedruimte/gezamenlijke ruimte

Wees geen Stief, gebruik handschoenen niet foutief

➤ <https://youtu.be/HhigZC7d-BY>

Bedankt voor jullie aandacht!

Samen hand in hand voor de
gezondheid van onze bewoners.

**Samen voor
100% handhygiëne.**

Bronnen

- www.zorginfecties.be
- [Test je kennis: E-learningtool Handhygiëne \(fluens.be\)](http://fluens.be)
- Aanbevelingen inzake handhygiëne tijdens de zorgverlening, HGR herziening 2018
- Guideline for Hand Hygiene in Health-Care Settings. Recommendations of the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee and the HICPAC/SHEA/APIC/IDSA Hand Hygiene Task Force, 2002
- Aanbevelingen ivm infectiebeheersing tijdens de verzorging buiten de verzorgingsinstellingen, HGR 2008
- <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/point-prevalence-survey-healthcare-associated-infections-and-antimicrobial-use-2016-2017>

